Gemeenteraad

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling:

Onderwerp: BSOB eerste begrotingswijziging 2022, Ontwerpbegroting 2023 en Jaarrekening 2021

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Om in lijn met de zienswijze bij de kadernota 2023 de volgende zienswijze te geven op de 1e begrotingswijziging 2022 en de ontwerpbegroting 2023 van de BSOB:
   - We vragen aandacht voor het monitoren van de voortgang van het ingezette scenario voor verdere doorontwikkeling (automatisering) en vragen hier in de rapportages expliciet aandacht aan besteden. Met name op de aspecten personeel en kosten om zo goed zicht te houden op de feitelijke realisatie van kostenbesparingen door efficiency en het behouden van kwaliteit.
2. Kennis te nemen van de jaarrekening 2021 van BSOB.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De BSOB voert namens deelnemende gemeenten taken uit. Het jaarverslag en de jaarrekening geven aan hoe het jaar 2021 inhoudelijk en financieel verlopen is. De ontwerpbegroting geeft aan welke koers zij hanteert voor 2023 en welke plannen en projecten zij daarvoor wil uitvoeren. Met de 1e begrotingswijziging 2022 wordt de begroting van het lopende jaar bijgesteld. Via de zienswijze kan de gemeenteraad haar beleidsmatige en/of financiële aandachtspunten meegeven bij de ontwerpbegroting 2023 en de 1e begrotingswijziging 2022.

Welk resultaat willen we bereiken?

We bereiken duidelijkheid over de koers die de BSOB hanteert en over de plannen en projecten voor 2023. De gemeenteraad kan mede richting geven aan de inhoudelijke en financiële koers van BSOB.

In de ontwerpbegroting 2023 zijn de uitgangspunten uit de kadernota 2023 financieel verder uitgewerkt. Het algemeen bestuur van BSOB heeft eind 2021 een besluit genomen voor een organisatie ontwikkeling met een relatief snelle transitie naar maximaal gedigitaliseerde werkprocessen. Het scenario is met name gericht op het continue verbeteren van de interne en externe kwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten. In de kadernota 2023 was dit inhoudelijk toegelicht. De uitvoerende en repeterende werkzaamheden worden de komende tijd geanalyseerd en daar waar het een significante tijdsbesteding betreft gerobotiseerd. Dit zal de komende jaren een steeds prominentere plek in de organisatie krijgen. De doelstelling van de BSOB daarbij is zo kostenefficient mogelijk werken, met daarbij het behouden/verhogen van de kwaliteit.

Samen met de bestuursleden wil BSOB in 2022 extra aandacht besteden aan acquisitie van nieuwe deelnemers. De kwaliteit en het lage kostenniveau maken BSOB een aantrekkelijke partner voor nieuwe deelnemers en of nieuwe taken.

Voor 2022 staat een evaluatie van de kostenverdeelsystematiek op de agenda. Dit gaat over hoe de kosten over de deelnemers worden verdeeld en heeft dus invloed op de hoogte van de jaarlijkse bijdrage die we als gemeente moeten betalen.

In 2022 is wederom veel aandacht besteed aan communicatie rondom het maken van bezwaar op de WOZ-waarde om zo de bezwaren via "no cure no pay" bureaus terug te dringen. In 2021 heeft deze aanpak effect gehad, dit geeft nog geen garanties over 2022.

Welke argumenten zijn er voor dit advies? (=want)
1.1a De 1e begrotingswijziging 2022 past in het bestaande beleid.
De eerste begrotingswijziging heeft een kostendaling van € 64.000 tot gevolg. De totale kosten van BSOB voor 2022 zijn hiermee geraamd op € 8.995.185. Er zijn een aantal kostenstijgingen door indexering, hogere reprokosten, stijging personeelskosten vanwege extra FTE's (ICT en HRM) en hogere automatiseringskosten. Deze laatste twee hangen samen met de doorontwikkeling op automatisering vanuit de businesscase die is vastgesteld. Verder zijn er lagere kosten voor huisvesting door aanpassing van de huurovereenkomst[1] en lagere kosten voor proceskostenvergoedingen. De verlaging van de proceskosten hangt samen met het verwachte effect van de acties die BSOB heeft ingezet op het terugdringen van bezwaren via No Cure No Pay bureaus. Dit ligt in lijn met wat hier in 2021 op is gerealiseerd.
Voor de gemeente Oss heeft dit voordeel een beperkte impact op de deelnemersbijdrage. De deelnemersbijdrage 2022 voor Oss daalt van € 1.820.604 naar € 1.789.940.

1.1b De ontwerpbegroting 2023 past in het bestaande beleid.
In de ontwerpbegroting worden de ontwikkelingen vertaald naar concrete plannen die de BSOB wil realiseren en worden financiële consequenties inzichtelijk gemaakt.
Het totale kostenniveau van BSOB in de ontwerpbegroting 2023 bedraagt € 8.553.000. Dit is een daling van € 442.000 ten opzichte van de totale kosten 2022 in de 1e begrotingswijziging 2022. Dat komt met name door incidentele kosten 2022 die vooral betrekking hebben op inhuur (onder andere voor het wegwerken van achterstanden en vervanging bij ziekte). Prijsindexering en loonkostenstijgingen zijn zoals opgenomen in de kadernota 2023 ook verwerkt in deze ontwerpbegroting.

Met het opstarten van het doorontwikkelingstraject naar verdere automatisering, ligt een groot deel van de te maken extra kosten in de eerste jaren en volgen de te realiseren voordelen in latere

[1] Dit betreft de huurovereenkomst met de gemeente Oss. Deze overeenkomst moet nog formeel worden vastgesteld.

begrotingsjaren. Bij de kadernota 2023 is vastgesteld dat de oorspronkelijke taakstelling die ooit opgenomen was, lager uit zal gaan vallen. De inspanningen die BSOB gaat doen, dienen uiteindelijk resulteren in het realiseren van deze nieuwe taakstelling. Dat wil zeggen geen extra kosten stijgingen of het niet of beperkt realiseren van de taakstelling. Daarom is het belangrijk om de effecten van het ingezette traject en de voortgang expliciet te monitoren. Dit is in de zienswijze bij de kadernota 2023 al meegegeven. Dat benadrukken we nog een keer.

In de ontwerpbegroting BSOB 2023 wordt de netto deelnemersbijdrage voor de gemeente Oss geraamd op € 1.788.284. Het effect van prijsinflaties en loonkostenstijgingen is verwerkt in de ontwerpbegroting en daarmee ook in onze bijdrage verrrekend. In onze eigen begroting zijn we in 2023 uitgegaan van een bijdrage van € 1.729.896. Dit een nadeel van € 58.415.

De bijdrage in 2023 ligt in lijn met 2022 en daalt niet, ondanks de lagere totale kosten voor BSOB. Dit komt omdat de gemeente Oss in 2022 is overgestapt op diftar voor afval. We hebben gekozen voor een systematiek waarbij achteraf een afrekening plaatsvindt met de burgers op basis van het aantal aangeboden containers. Diftar wordt afgerekend per aanslag, dus deze extra aanslagronde leidt voor de gemeente Oss tot extra kosten van ongeveer € 90.000 ten opzichte van het oude afvalbeleid. Hier is in onze eigen begroting al rekening mee gehouden. Deze kosten worden overigens direct ten laste van de afvalbegroting gebracht.

1.1a De jaarrekening 2021 van de BSOB sluit af met een positief resultaat van € 938.297
De jaarrekening sluit af met een positief resultaat van € 938.297. Dit resultaat bestaat uit 2 componenten:

- Uittredingsvergoeding Sint Anthonis € 454.738
- Reguliere bedrijfsvoering € 483.559

Het voordeel uit de reguliere bedrijfsvoering is met name ontstaan door het niet invullen van vacature ruimte, minder proceskostenvergoedingen, minder incassoactiviteiten (vanwege corona). Het algemeen bestuur heeft besloten om de uittredingsvergoeding van Sint Anthonis toe te voegen aan de bestemmingsreserve bedoeld voor toetreding van nieuwe deelnemers. In het derde kwartaal van 2022 zal met het algemeen bestuur een sessie worden georganiseerd gericht op uitbreiding van het aantal deelnemers. Hierbij wordt ook het beleid en de hoogte van de benodigde reserve bepaald.

Het voordeel uit de reguliere bedrijfsvoering wordt verrekend met de deelnemers. Voor Oss betekent dit per saldo een voordeel van € 73.128.

Wat zijn tegenargumenten of risico's? (=maar)
1.1 Onzekerheid in ontwikkeling kosten bezwaren vanwege No Cure No Pay (NCNP) bureaus
De laatste jaren is het aantal bezwaren via NCNP bureaus sterk gestegen. Dit leidt tot hogere kosten voor bezwaren en daarmee tot hogere bijdragen van de deelnemers van BSOB. BSOB heeft sterk ingezet op het beperken van dit soort bezwaren, door de het de burger zo gemakkelijk mogelijk te

maken om met vragen of bezwaren zelf in contact te treden met BSOB. Mede dankzij een motie van de gemeenteraad van Oss, is dit via VNG ook op de landelijke agenda gekomen. In 2021 heeft dit geleidt tot minder grote stijging van proceskosten vanwege het NCNP probleem dan verwacht. Hier zijn de begrote kosten vanaf 2022 ook op aangepast. Dit is geen garantie voor de toekomst.

2.1 Afkeurende verklaring op rechtmatigheid bij de jaarrekening 2021
In de aanbiedingsbrief van BSOB is aangegeven dat de jaarstukken volgen omdat de accountantscontrole nog niet was afgerond. Dat is inmiddels wel zo. De accountant van BSOB heeft een afkeurende verklaring afgegeven op rechtmatigheid bij de jaarrekening 2021. Dit is veroorzaakt doordat een aantal inkopen niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels zijn aanbesteed. Dit betrof met name het snel beschikbaar hebben van voldoende taxateurs om aan de WOZ en de NCNP bezwaren te kunnen voldoen. Daarom is het bestuur van BSOB van mening dat er sprake was van een bijzondere situatie. Het is wel belangrijk dat BSOB haar processen hierop aanscherpt zodat dit in de toekomst niet meer voorkomt. De afkeurende verklaring heeft geen directe gevolgen, maar betekent wel dat hierin verbeteringen moeten plaatsvinden.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën
In de begroting is aangegeven hoe indexering van de (meerjaren)begroting 2023-2026 plaatsvindt en hoe de CAO-stijging verwerkt wordt. Daarnaast is het financiële effect van het vastgestelde toekomstscenario en de planning voor automatisering toegelicht.

De financiële effecten uit de documenten verwerken we als volgt in onze eigen budgetten:

- Het voordeel op de deelnemersbijdrage van € 30.664 uit de eerste begrotingswijziging van 2022 verwerken we als 3O-ontwikkeling in de programmabegroting 2023-2026. Daarnaast hebben we een voordeel van € 90.000 voor de inning van afval, omdat BSOB de afrekeningen over 2022 pas in 2023 opstelt. Deze kosten vervallen dus in 2022 ook binnen afval en komen ten laste van 2023.
- Het nadeel op de deelnemersbijdrage 2023 van € 53.415 verwerken we als 3O-ontwikkeling in de programmabegroting 2023-2026. Daarbij passen we ook de meerjarencijfers aan op basis van de doorkijk in de ontwerpbegroting 2023.
- Het voordeel op de deelnemersbijdrage van € 73.128 vanuit de vastgestelde jaarrekening 2021 verwerken we als 3O-ontwikkeling in de programmabegroting 2023-2026.

b. Communicatie
De zienswijze in dit besluit kenbaar maken aan het Algemene Bestuur van de BSOB na besluitvorming door de Gemeenteraad.

c. Uitvoering

Op 30 juni 2022 liggen de 1e begrotingswijziging en de ontwerpbegroting 2023 ter vaststelling voor aan het Algemeen Bestuur van de BSOB.

d. Overlegd met
F&C

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief 1e begrotingswijziging 2022 en Ontwerpbegroting 2023
- 1e Begrotingswijziging 2022
- Ontwerpbegroting 2023
- Jaarverslag 2021

Samenvatting (korte inhoud)
De BSOB voert namens de deelnemende gemeente taken op het gebied van belastingen uit. De jaarrekening 2021 geeft aan hoe het jaar 2021 financieel is verlopen. Met de eerste begrotingswijziging 2022 wordt de begroting van het lopende jaar bijgesteld vanwege actuele ontwikkelingen. De ontwerpbegroting 2023 geeft aan welke koers de BSOB hanteert. BSOB liep tegen (organisatorische) grenzen aan, waardoor een heroriëntatie plaats moet vinden. Er is gekozen voor het scenario met maximale efficiëntie door onder andere automatisering, een ondernemend scenario. Dit rapport is ook verder uitgewerkt met een strategisch HRM-beleidsplan. Op basis van deze inventarisatie is een meerjarige koers uitgezet om zowel de kwaliteit van de dienstverlening als ook een gezonde financiële positie te kunnen blijven garanderen. De financiële effecten hiervan zijn in deze stukken verwerkt.